

forslag, at denne Paragraph udgaaer af Loven. Mærkeligt er det ogsaa, at Regjeringen i den anden Paragraph har vilst, at den godt saae, hvad der var Ret, idet den har forbeholdt sig fuld Erstatning for, hvad der muligens af Statens Eiendomme kunde blive afstaaet netop ved denne samme Leilighed, og Spørgsmaalet er da, om Communerne ogsaa skulle udrede det Halve af denne fulde Erstatning.

Ordføreren: Det er meget vanskeligt at gaae nærmere ind paa det Spørgsmaal, som her er reist, da det vilde fordre, at den ene Landsdeel, saa at sige, skulde gaae i Rette med den anden, ligesom det ogsaa vilde være vanskeligt at udfinde, til hvilket Tidspunkt maasaa skulde gaae tilbage. Det er maaskee et stærkt Udtryk, men jeg vil dog sige, at det ikke er hyggeligt, naar man her seer forskellige Medlemmer af det samme Samsund staae op og paastaae den Ene mod den Anden, at man netop ikke faaer den samme Fordeel, som man kunde have; thi naar dette Princip gjennemførtes i sine Consequenser, vilde det blive aldeles umuligt at gjennemføre noget som helst almeennyttigt Foretagende, idet der altid vil være En eller Anden, som vil komme det almeennyttige Foretagende Lidt nærmere eller Lidt fjernere. Det træffer sig imidlertid, at i det enkelte foreliggende Tilfælde kan man med stor Rolighed optage det reiste Spørgsmaal, thi skulde man paa denne Maade gaae frem, var det et stort Spørgsmaal, hvilken Landsdeel der stod sig bedst ved paa egen Haand at paatage sig Rentegarantien, mod at overtage Expropriationsomkostningerne. Af de foresgaaende Dages Forhandlinger tør det formeentlig fremgaae, at Jernbaneanlægget ikke er en saa fordeelagtig Entreprise, at man kan sige, at den Deel, hvorigennem den foreslaaede Jernbane skal gaae, vil lide derved, at Staten overtager Rentegarantien; det er jo ikke noget nyt Princip, der ved denne Leilighed foreslaaes gjennemført, at de vedkommende Egnes Beboere skulle bære en Deel af Byrden; thi det Samme have vi jo seet i Fordelingen af Udgifterne til Sandflugtens Dæmpning, ligesom man ogsaa vil kunne opvise flere Tilfælde, hvor den samme Regel er fulgt. Naar der er

blevet talt om det Uretfærdige, der skulde ligge i Expropriationen, da tror jeg, at det er et Spørgsmaal, der ikke hører ind under nærværende Sag; jeg skal imidlertid blot bemærke, at det saavel i vor Livgivning som i Grundloven er antaget, at Expropriation kan finde Sted, hvor Almeenvællet kræver den; jeg tror, at de fleste ere komne paa det Standpunkt, at de antage en saadan Bestemmelse for ligesaa nødvendig som rigtig, idet det i modsat Fald vilde staae i en Giers Magt ved at komme med overdrevne Fordringer at kunne forhindre Foretagender, der tjene til det almindelige Bedste.

Naar den ærede sidste Taler dernæst har yttret, at Vedkommende ikke vilde faae fuld Erstatning, da har jeg rigtignok altid staaet i den Tro, at den vilde han virkelig faae; der maa jo skielnes mellem to Forpligtelser; den ene Forpligtelse er den, der paahviler Staten til at give Erstatning, men paa den anden Side har vedkommende Borger, som lever i en Stat, den Forpligtelse at bidrage sin Andeel i Udredelsen af Erstatningen; skulde det ikke være Tilfældet, saa vilde det jo aldrig i noget som helst Forhold blive muligt at expropriere, og det alene af den Grund, at Erstatningen skulde tages af de offentlige Midler, og af disse havde Vedkommende ydet sin Andeel — det skulde da være, at der kunde føres en Afregning over, hvormange p. Ct. denne Andeel var af det Hæle, men en saadan Fremgangsmaade vilde vist føre til de besynderligste Resultater.

Der er endnu et enkelt Punkt, som jeg skal tillade mig at berøre. § 2 i Lovudkastet er bleven angreben, og der er underlagt Regjeringen visse Meninger med Hensyn til Affattelsen af denne Paragraph, men jeg skal i den Henseende tillade mig at gjøre opmærksom paa en Ting, som jeg allerede burde have omtalt, dengang jeg yttrede mig om § 2, og det er nemlig, at naar der er omtalt Afstaaelse af Grundstykker, der tilhøre Staten, saa har der været sigtet til Fæstninger og lignende Steder, der ikke kunne exproprieres ifølge den gjældende Expropriationslov, men at der maatte erhverves en al-